

Aşağıda sıralamış bulunduğum sorularımın *Adalet Bakanı Yılmaz Tunç* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim

Van Milletvekili

Zülfüf UÇAR

Van'da kayyım protestoları sürecinde yapılan protesto eylemlerinde kamuoyuna yansıyan birçok işkence vakası yaşanmıştı. Halka plastik mermi, jop, gaz ve tazyikli suyla müdahale eden kolluk görevlileri orantısız şiddet kullanarak onlarca yurttaş hastanelik etmiş ve birçok yurttaş bu işkence vakalarını sağlık raporları ile kanıtlamıştı. Aynı süreçte yüzlerce yurttaş keyfi bir şekilde göz altına alınmış ve birçoğu tedavi imkanı sağlanmaksızın tutuklanmıştı. Halen tutuklu olan onlarca yurttaş söz konusudur.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 3. maddesi ile İşkence Yasağı; "Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz" şeklinde düzenlenmiştir.

Yine 1984 tarihli İşkenceye Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin 1. Maddesinde işkence; "Bir şahsa veya 3. şahsa, bu şahsın veya 3. şahsın işlediği veya işlendiğinden şüphe edilen bir fiil sebebiyle, cezalandırmak amacıyla bilgi veya itiraf elde etmek için veya ayırım gözetken herhangi bir sebep dolayısıyla bir kamu görevlisinin veya bu sıfatla hareket eden bir başka şahsın teşviki veya rızası veya

muvafakatıyla uygulanan fiziki veya manevi ağır acı veya ıstırap veren bir fiil” şeklinde tanımlanmıştır.

Anayasa ise işkence yasağını 17. maddenin 3. fıkrasında şu şekilde düzenlemektedir: “Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. TCK’da aynı yasak; “Bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışları gerçekleştiren kamu görevlisi hakkında üç yıldan on iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.” şeklindeki 94. maddesi ile düzenleme altına alınmıştır.

Bütün bu düzenlemelerin birleşik sonucu olarak; işkence suçunu işleyen ve bu yasağı ihlal eden kamu görevlileri etkili bir soruşturma sonucunda cezalandırılmalı ve işkence mağduru yurttaşların yaşadığı maddi ve manevi zarar tazmin edilmelidir.

Etkili başvuru hakkı AİHS madde13 ile düzenlenmiştir. Buna göre;

“Bu sözleşmede tanınmış olan hak ve özgürlükleri ihlal edilen herkes, ihlal fiili resmi görev yapan kimseler tarafından bu sıfatlarına dayanılarak yapılmış da olsa, ulusal bir makama etkili bir başvuru yapabilme hakkına sahiptir”

Yurttaşların ve avukatların aktarımına göre; işkence vakalarının yaşandığı süreç boyunca devlet soruşturma yükümlülüğüne uygun davranmamış ve yurttaşların yaptığı başvurular takipsizlikle sonuçlandırılmıştır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızca etkili başvuru sürecinin şartlarının sağlanması ve işkence faillerinin cezalandırılması için hangi tedbirler alınmıştır?
2. Bahsi geçen süreç boyunca işkence faili olan kamu görevlileri hakkında başlatılan soruşturma sayısı kaçtır?
3. Bu soruşturmaların akıbeti hakkında elinizde hangi veriler bulunmaktadır?
4. İşkence mağduru yurttaşların, kamu görevlileri hakkında yaptıkları şikayet sayısı kaçtır?
5. Bu şikayetlerin üzerine başlatılan soruşturma sayısı kaçtır?
6. Tamamlanmış olan soruşturma sayısı kaçtır? Bu soruşturmaların sonucunda alınan kararlar nedir?
7. Resen veya şikayet üzerine başlatılan soruşturmalar sonucunda takipsizlik ile sonuçlanan dosya sayısı kaçtır?
8. İşkence suçu sebebiyle açılan tazminat davası sayısı kaçtır?
9. Tazminat davalarının akıbeti hakkında elinizde hangi veriler bulunmaktadır?